

Vratite autoritet prosvjetarima

U pismu upućenom institucijama Republike Srpske i javnosti iz Udruženja građana "Roditelji ZA prava djece" apeluju da vlast nekad poslušna i struku

Slijedom najnovijih oštrih mjera koje obrazovne vlasti u Republici Srpskoj počinju provoditi u školskim ustanovama nakon tragičnih događaja u Republici Srbiji, iz Udruženja građana "Roditelji ZA prava djece" apeluju u pismu upućenom jučer institucijama Republike Srpske i javnosti da ne žele ishitrene, neopravdane, nedjelotvorne mjere koje se provode samo forme radi u školskim ustanovama. Žele da se stručna lica i roditelji uključe u sve odluke koje se tiču djece.

Nadzor policije

Kako je u izjavi za Oslobođenje kazala predsjednica Udruženja Jelena Sarafijan, mjere vlasti odnose se na to da oko škola bude postavljena ograda, da djeca ne mogu nositi mobitele u školi, odnosno zabranu upotrebe mobitela,

Jelena Sarafijan: Stručne ljude treba uključiti u izradu planova i programa

U izradi nove strategije osnovnog i srednjeg obrazovanja autori treba da budu naši stručnjaci i ljudi, da kreiraju istinske planove i programe obrazovanja i vaspitanja

ali ne i redovno i vanredno testiranje na drogu, dok trenutno u školama policija provodi mjere pojačanog nadzora.

- Konkretno mjere donose samo dodatne podjele i odvajanja. Mjera kao što je testiranje djece na drogu je potpuno nepotrebna, otvara brojna moralna, na kraju krajeva, i etička pitanja.

Zar je opravdano da svu djecu etiketiramo na neki način kao potencijalne kriminalce, škole ograđujemo samo za učenike i radno osoblje, a ne i za roditelje, kao da su vaspitno-popravne, a ne obrazovne ustanove, upozorava Sarafijan.

Smatra da "vi ne možete dijete zaključiti u školu, ograditi je i ne dati djetetu da kontaktira sa roditeljima, onda više nije škola, to je zatvor".

Udruženje roditelja je tako predložilo nekoliko mjera koje smatra svrsishodnijim od dodatnih podjela, odvajanja i targetiranja djece.

- Predložili smo i novu strategiju srednjeg i osnovnog obrazovanja, da se isključi rad stranog nevladinog sektora u školama koji nama priča o dječijim pravima, pričamo djeci o pravima, a niko ih ne uči o obavezama, o tome kako da sutra budu dobri ljudi prije svega, naglašava naša sagovornica.

U izradi nove strategije osnovnog i srednjeg obrazovanja, naglašavaju, autori treba da budu naši stručnjaci i ljudi koji imaju dovoljno iskustva i ljubavi prema djeci da kreiraju istinske planove i programe obrazovanja i vaspitanja naše djece na temelju naše kulture, vjere i tradicije. Ova strategija trebala bi da u prvom redu smanji administrativno opterećenje prosvjetnih radnika da bi se mogli posvetiti djeci i vratiti im davno izgubljeni autoritet, da uvede nove predmete kao što je domaćinstvo umjesto agresivne promocije tzv. prava djeteta, govoriti djeci i o njihovim obavezama i istinskim vrijednostima.

Iz Udruženja podsjećaju kako su djeca već izgubila povjerenje u institucije sistema, a ovim oštrim, nedjelotvornim mjerama nećemo, upozoravaju, ništa dobro postići.

Vakcinacija

Navode i to da Ministarstvo zdravlja trenutno promovise HPV vakcinu po školama. Sa druge strane, brojni doktori, kao npr. udruženje Lekari i roditelji za nauku i etiku iz Srbije, drže česta predavanja u vezi sa vakcinacijom, a jedno od tih predavanja održano je u Bijeljini o temi "Opravdanost i sigurnost HPV vakcine za djecu", gdje je, između ostalog, zaključeno da HPV vakcina nije klinički ispitana u našoj populaciji, zatim nije ispitana klinički u pogledu uticaja na plodnost kod ljudi, nema dokazanu trajnu efikasnost u prevenciji karcinoma grlića maternice...

MERIMA BABIĆ

Dosadašnje mjere su nedjelotvorne, smatraju roditelji

Zaustavljen je udar na bankarski sektor / DIDIER TORCHE

S većom stopom kredite ne bi imao ko vraćati

Naši sagovornici građanima skreću pažnju da budu oprezni pri podizanju kredita, no dobra vijest je što do drastičnog rasta kamatnih stopa neće doći

Iako postoje prognoze da rast kamatnih stopa u Bosni i Hercegovini, koji se dugo najavljivao, počinje, te da će dostići vrhunac tokom ljeta, naši sagovornici tvrde da se to vrlo vjerovatno neće desiti.

Poslovna logika

- Mjerama smo uspjeli zadržati udar na naš bankarski sektor i privredu, nije to nauštrb banaka, da su banke morale trpjeti neke značajne gubitke. Ako pogledamo strukturu bankarskog sektora, on se uglavnom sastoji od naših depozita koji po cijeni nisu rasli, tako da bi taj rast koji bi pratio Euribor imao samo direktni efekat na povećanje profitabilnosti banaka i ugrožavanje stabilnosti bankarskog sektora kroz povećanje kredita koji se ne mogu vraćati, a ne vjerujem ni da bi se krediti uzimali da su kamate rasle četiri ili pet posto kao što su to slučajevi u EU, rekao nam je Jasmin Mahmuzić, direktor Agencije za bankarstvo Federacije BiH, napomenuvši da se ide nekoliko koraka unaprijed.

- Mjere koje smo donijeli destimulisu banke od dizanja kamata, što ima i poslovnu logiku, jer ukoliko banke dižu kamate, normalno je da će biti veći broj klijenata koji ne mogu vraćati kredite, kaže Mahmuzić.

Podsjeća da se posljednja mjera koju su donijeli odnosi na ograničenje izlaganja banaka prema drugim državama, što je, pojašnjava, za cilj imalo da smanji rizike koji bi mogli nastati u ovo neizvjesno vrijeme, "a bitan faktor je da zadržimo naš novac, našu likvidnost unutar BiH, u službi naše privrede i građana."

Berislav Kutle, direktor Udruženja banaka BiH, kaže nam da se očekuje pad inflacije, a samim tim i smirivanje kamatne stope.

- Teško je očekivati veće povećanje kamatnih stopa na kredite, jer banke za to nemaju velikih razloga, govori Kutle.

Kaže da je potražnja za kreditima mala, tako da, prema njegovim riječima, banke muku muče kako plasirati što više kredita, a ne kako podići kamatnu stopu.

- Onaj ko diže kredit, bez obzira na to što kamatna stopa na kredi-

Berislav Kutle: Smirivanje kamatne stope

te izgleda velika, zbog inflacije, ako pravilno uloži taj kredit, on za godinu ima skoro osam posto dobiti. Svi koji dižu kredit moraju voditi računa zašto to rade, jer problem vraćanja kredita nikad nije kamata nego glavnica. Ukoliko se kredit potroši pametno, onda je svaka kamata mala, ukoliko se taj novac potroši, a najčešće se potroši, na nešto što nam ne treba, na putovanje, automobil..., pa onda nemamo dovoljno novca da ga vraćamo, tu nastaje problem, skreće pažnju Kutle.

Napominje i da je pitanje dali dizati kredit sa fiksnom ili promjenjivom kamatnom stopom - stvar kladjenja. Mahmuzić kaže da svaki klijent u ovom slučaju sam mora donijeti odluku. A da bi izbjegli kamatni rizik, novi klijenti izgleda sve češće biraju kredite sa fiksnom kamatom.

- Nudimo mogućnost našim klijentima da uzmu novi kredit sa fiksnom kamatnom stopom i time zatvore kre-

dit sa promjenjivom kamatnom stopom, te tako se zaštite od rizika buduće promjene kamatnih stopa, rekao je Srdan Kondić, predsjednik uprave Adiko banke Banja Luka, za RTRS.

Ekonomista Igor Gavran građanima poručuje da svakako budu oprezni, a smatra da su fiksne kamate bolje rješenje iako su "kod dugoročnih kredita rizici veliki".

Lagani rast

- Najbolje je rješenje da se građani ne zadužuju ukoliko to zaista ne moraju. Lagani rast kamatnih stopa već imamo, ali on se ne odvija brzinom kao u EU i to je dobro za BiH. Ukoliko se ništa ne promijeni, moglo bi doći do blagog rasta kamata, ali ne toliko drastičnog koji bi prouzrokovao negativne efekte na sadašnje i buduće dužnike, kaže Gavran.

Admir Čavalić, ekonomski analitičar, također kaže da drastičnog rasta kamatnih stopa neće biti.

- Zato što imamo izuzetnu konkurenciju banaka, a drugo - nemamo toliku potražnju za kreditima i to uvjetuje nemogućnost banaka da značajnije dižu kamatne stope, jer bi to narušilo odnose ponude i potražnje kredita barem kada govorimo o privredi. Za stanovništvo vrijedi isto, oslabila bi se potrošnja. MMF preporučuje dizanje kamata kao lijek u borbi protiv inflacije, ali to ne mora biti slučaj u BiH, ističe Čavalić. DŽENISA ZUKANČIĆ

U BiH imamo najniže kamate u okruženju zahvaljujući mjerama koje smo donijeli i odgovornom poslovanju banaka, smatra Mahmuzić